

Değini:

İletişim Etiği: Kuram, Pratik ve Eleştiri

Media and Ethics (Londra, 14 Mart 2008)

Düzenleyenler: University of Westminster & University of Copenhagen

The Ethics of Media: Philosophical Foundations and Practical Imperatives (Cambridge, 4-5 Nisan 2008)

Düzenleyenler: Goldsmiths College, University of London & The Centre for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities (CRASSH), University of Cambridge

Oğuzhan Taş¹

Son yıllarda iletişim ve medya etiği konusunda yapılan çalışmalarda iki eğilim dikkat çekiyor. Bunlardan ilki, özellikle yeni iletişim teknolojilerinin geleneksel medyanın biçim ve içeriğinde yarattığı dönüşümle bağlantılı görülebilir. Medya etiğine yönelik (öz)düzenleme çerçevelerinin özgül internet uygulamalarını kapsamaktaki yetersizliği yeni bir araştırma gündemi oluşturdu. Geleneksel medyanın internet haberciliğindeki performansı, cinsel sömürü, şiddet ve ayrımcılık içeren siteler, kişisel bilgilerin dolaşıma girdiği ağ

günlükleri ve etkileşimli uygulamalar bu kapsamda tartışılıyor. Bu pratik sorunlardan türeyen asıl kritik tartışma ise, internetin yarattığı semptomatik durumun (Verhulst, 2002) mevcut düzenleme anlayışlarında bir kayışa yol açıp açmayacağı. Sorunun bu şekilde ortaya konulması, yalnızca pratik ihtiyaçlara uygun yanıt üretmenin ötesinde, mevcut kurumsal çerçeveleri tartışılır kılıyor. Böylece medya etiğiyle ilgili eski soruların ve toplumsal iletişimin temel nosyonlarının yeniden değerlendirilmesi için özdüşünüm alanı yaratıyor.

İkinci eğilim ise, farklı felsefi-teorik kaynaklardan beslenen, medya etiğini daha geniş bir iletişimsel etik ve “iyi yaşam” sorunuyla bağlantılı gören ve/veya medya etiğinin kurucu ilkeleri ve sınırlarını yeniden düşünmeyi öneren çalışmalardan oluşuyor (Hackett ve Zhao, 1998; Glasser, 1999; Splichal, 2002; Ward, 2004; Hackett ve Carroll, 2006; Cooldry, 2006; Glasser ve Ettema, 2008). Bu çalışmalarda, nesnellik ve olgusalılık gibi haber-

cilik ideallerinin eleştirel-tarihsel bir okuma yoluyla yeniden inşası, profesyonellik tartışmasının ötesine geçebilen kamu etiği eksenli medya pratiğinin koşulları ve medya etiği evrenselliği gibi tartışmalar gündeme getiriliyor.

İngiltere'de geçtiğimiz Mart ve Nisan aylarında bu güncel eğilimlerin izlenebildiği iki ayrı etkinlik düzenlendi. Bunlardan ilki, 14 Mart 2008'de Londra'da, Westminster Üniversitesi İletişim ve Medya Araştırma Enstitüsü (*University of Westminster Communication and Media Research Institute-CAMRI*) ve Kopenhag Üniversitesi'nin ortaklaşa çabasıyla gerçekleştirilen "Medya ve Etik" başlıklı seminerdi. Etkinlikte, ekonomi-politik ve siyasa çalışmaları, medya tarihi, izleyici çalışmaları, belgesel ve görsel antropoloji gibi alanlardan gelen araştırmacıların katılımıyla medya etiğindeki güncel sorunlara disiplinlerarası bir yaklaşım getirmek amaçlanıyordu. Annette Hill (*Westminster Üniversitesi*), açılış konuşmasında sempozyumun bu niteliği üzerinde dururken, Anne Jerslev (*Kopenhag Üniversitesi*), Danimarka'da yürüttükleri, eğlence programları ve izleme kültürü projesi hakkında bilgi verdi. Jersev, Nick Couldry'nin (2006) "medya etiği yalnızca hazır reçeteler değil, insanlar için iyi bir yaşamın ne olduğu sorusuyla ilişkilidir" şeklindeki sözlerini alıntılıyarak, projelerinin böyle bir bakış açısından, üretici, metin ve izleyicinin karşılıklı ilişkisindeki farklılaşmaya odaklandığını söyledi.

"Siyaset ve Etik" başlıklı birinci oturumda ilk olarak Daya Thussu (*Westminster Üniversitesi*) "Pazar Etiği ve Küresel Haber-Eğ-

lence" başlıklı konuşmasında pazar etiği kavramına pek yer vermemekle birlikte, eğlence ve haber arasındaki silikleşen sınırlara ilişkin ekonomi-politik bir değerlendirme yaptı. Thussu, küresel haber operasyonunun eğlence endüstrisinin çatısı altına girmesiyle birlikte haber sunum ve içeriğinin eğlence formatına bürünmesinin medya etiği açısından tartışılması gerektiğini vurguladı. Steven Barnett'ın (*Westminster Üniversitesi*) "ticarileşme öncesindeki dönemde kamu hizmeti yayıncılığında etik problemler yok muydu?" şeklindeki sorusu karşısında Thussu "problemi, doğrudan sahiplik yapısıyla değil kamusal içerikle bağlantılı düşündüğünü" söylemekle birlikte, bu süreçte kamusal içeriğe ne olduğunu yanıtlamadı. İkinci olarak, Lene Hansen (*Kopenhag Üniversitesi*) "Siyaset ve Temsil Etiği: Görsel İmgeler Nasıl Güvenlik Politikasına Dönüşür?" başlıklı konuşmasında, ilk olarak Danimarka'da bir gazetede yayımlanan Muhammed karikatürleri örneğinden yola çıkarak siyaset-etik ilişkisi ve ötekiliğin inşası üzerine konuştu. Karikatürleri yalnızca ifade özgürlüğünün sınırlandırıcı bir yorumuyla ele almanın yetersizliği üzerinde duran Hansen, etik ve temsil ilişkisini sorumluluk kavramı ekseninde açıklayarak, karikatürlerin yayımlanmasının hem ötekiliğin temsili hem de Müslümanların tektipleştirilmesi açısından tartışılmasını önerdi.

"Yeni Medya ve Etik" başlıklı ikinci oturumda öncelikle, internet ortamının izleyici-yayıncı gibi ikili konumlanmalara açıklığı ve yeni etkileşimli formlar üzerine iki sunum yapıldı. David Gauntlett (*Westminster Üniversitesi*)

tesi), “Yeni Medya, Etik ve Yaratıcılık” başlıklı sunuşunda, yeni medya ve etik ilişkisine yönelik geçerli bir değerlendirmenin, izleyici kavrayışında kullanıcı ve üretici eksenlerini kapsayan bir farklılaşmaya ve artan etkileşime vurgu yapan bir çerçeveden yola çıkması gerektiğini vurguladı. Anne Scott Sorensen (*Güney Danimarka Üniversitesi*) ise “Kişisel Ağ Günlüğü: Otantiklik, Duygulanım ve Etki” başlığı altında yeni bir paylaşım-etkileşim ortamı olarak görülen ağ günlüklerinin nasıl tecimselleştiği ve reklamcılık mecrası haline geldiğiyle ilgili örneklere yer verdi. Ardından, Lizzie Jackson'ın (*Westminster Üniversitesi*) yaptığı “Çocuklar ve Etik” başlıklı sunuş, özellikle çocuk izleyiciler ve medya etkisi tartışmasında bir açılıma işaret etmesi nedeniyle önemliydi. Jackson, 1930'lardaki çocuk fotoğraflarından, günümüzün AB düzenlemelerine ve NGO'ların çalışmalarına uzanan çeşitli örneklerle, çocuklara yönelik romantik tavrı ve onları “kurban” ve “muhtaç” kabul eden aşırı-korumacı düzenlemeleri eleştirdi. Jackson, *MediaWise* ve benzeri proje örneklerinden yola çıkarak, çocukların kimi içeriklere erişimini ve medyada görünürlüğünü sınırlandırıcı değil, onların katılımını ve medya deneyimlerini artıracak teknik ve eğitsel yeteneklerle donatılmasını amaçlayan yaklaşımların önemine işaret etti. Jackson'ın önerisi, medya okuryazarlığı perspektifinden farklı olarak, yalnızca mevcut içerikleri yorumlama/eleştirel alımlama kapasitesini geliştirmeyi değil, bunun ötesinde çocukların toplumsal iletişim kanallarında yer alabilmesini içeriyordu. Oturumun “Cep Telefonları ve

Özel Yaşam Sorunu” başlıklı son sunuşunu yapan Ida Winther (*Kopenhag Üniversitesi*) sorunu, iletişim etiğiyle ilişkili biçimde ele almakla birlikte, gençlerin kullanım pratiklerinden yola çıkarak, cep telefonlarının hakiki bir toplumsal etkileşime katkı sunmanın aksine onu önleyen bir bireyselleşme deneyimine aracılık ettiğini söyledi.

“Gazetecilik ve Etik” başlıklı öğle oturumundaki ilk iki sunuş *BBC* haberciliğini konu alıyordu. Jean Seaton (*Westminster Üniversitesi*) “Pragmatik Etiğin İnşası: *BBC World Service*” başlığı altında, medya etiğindeki kuram ve pratik gerilimi üzerinde durdu. Seaton, gazetecilerin tikel durumlarda ne yapılması gerektiğiyle ilgili bir donanımı olmadığını ve akademik eleştirilerin bu noktada yetersiz kaldığını söyledi. Kimi noktalarda *BBC* haberciliğini idealize eden yorumlar yapan Seaton, hakikati arama peşindeki habercilerin günlük yargılarda bulunmak zorunda oluşunu gazeteciliğin rutin gerçekliği olarak tanımlarken, bu noktada *BBC*'den bazı örnekler vererek onlara yine ilkelerin (objektiflik, yansızlık, doğruluk) yol göstermesi gerektiğini savundu. Ancak Seaton'ın değerlendirmesinde, gazetecilik pratiğinde belli ilkelerin yoksunluğuna değil, tam da bunların profesyonel idealler olarak nasıl ideolojik bir işlev gördüğüne yönelik akademik eleştirilere - ki bunlar arasında *BBC* haberciliğini konu alan İngiltere kaynaklı çalışmalar önemli bir ağırlık taşımaktadır- yer vermemiş olması önemli bir eksiklikti. Anthony McNicholas (*Westminster Üniversitesi*) “*BBC* Gazeteciliği ve Etik: Kuzey İrlanda'nın Tarihi” başlıklı konuşmasında

özellikle etiğin belgesel gerçeklik içindeki yerine ilişkin parlak analizler yaptı. McNicholas, bir yanda haberin geçiciliği, diğer yanda ise belge niteliği taşımasının medya etiği tartışmasını toplumsal bilgi üretimi açısından önemli hale getirdiğini, bu nedenle bir medya metninin üretimindeki etik düşünümün, içinde olduğu sosyo-politik bağlamda kritik bir konum teşkil ettiğini savundu. Bu oturumun son konuşmacısı olan Mette Mortensen (*Kopenhag Üniversitesi*), “Sayısal Çağda Görsel Muharebe” başlığı altında, sayısal fotoğraf teknolojisinin gelişmesiyle birlikte savaş, katliam ve idam görüntülerinin ne ölçüde kolay erişilebilir hale geldiğini ve küresel dolaşımını örneklerle ele aldı. Ancak bu durumu, geleneksel medyanın görsel şiddete yönelik tavır ve bu alandaki düzenlemelerin geleceği açısından sorunsallaştırmadı.

Etkinliğin “Belgesel ve Etik” başlıklı son oturumu, medya etiğini farklı bir boyutta tartışmaya olanak tanıyan bir gösterime ve tartışmaya ayrılmıştı. Joram ten Brink ve Joshua Oppenheimer (*Westminster Üniversitesi*), paramiliter bir örgütü ve Endonezya soykırımını konu alan çalışmalarından yola çıkarak belgesel türünün, geleneksel medya haberciliğinin ötesindeki potansiyellerine işaret etmeye çalıştılar. “Kurban” ya da “katil” olarak sunulan bireylerin gerçek deneyimleriyle ilişkilendirme sorunu üzerinde duran Brink ve Oppenheimer, medyanın salt “kitle” olarak bulunduğu çoklukla iletişime geçebilmenin ve onlara yeni anlatım olanakları sunmanın “etik” boyutunu tartıştılar.

Seminer, kapsamı ve amaçları doğrultusunda medya etiğiyle ilgili kuramsal sorunların yoğun biçimde tartışıldığı bir etkinlik değildi. Buna karşılık, dinleyicilerin de katkısıyla yeni medya formları, haberciliğin ticarileşmesi, görsellik ve izleyici kavramındaki değişimler üzerine disiplinlerarası bir tartışmayı olanaklı kılmak açısından değerliydi.

Londra Üniversitesi, Goldsmiths Koleji ve Cambridge Üniversitesi Sanat, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Merkezi'nin (*University of Cambridge the Centre for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities-CRASSH*) düzenlediği “Medya'nın Etiği: Felsefi Temeller ve Pratik Zorunluluklar” başlıklı iki günlük konferans ise, medya etiğindeki farklı kavrayışlar, bunların felsefi-kuramsal düzeydeki kaynakları ve pratik sorunlar arasındaki dolayım odaklanmayı amaçlıyordu. 4-5 Nisan 2008 tarihlerinde Cambridge'de gerçekleştirilen konferans, etiğe medya çalışmalarını içinden bakan araştırmacılarla, etik ilkeleri ve daha geniş anlamda ahlak felsefesini medya ve temsil sorunlarıyla ilişkilendiren felsefecileri bir araya getirmesi nedeniyle de önemliydi.

Konferansın “Özgürlük Tüm Medya Normlarına Üstün Gelir mi?” başlıklı açılış konuşmasını yapan Onora O'Neill (*Cambridge Üniversitesi*), hakikat arayışı ve bireysel ifade olanaklarının geliştirilmesi gibi nosyonları göz ardı eden bir “medya özgürlüğü” savunusunun soyut bir kavrayışın ötesine geçemeyeceğini söyledi. Bu anlamda Mill'in basın özgürlüğü kavrayışındaki bir yanlış anlaşılmanın altını çizen O'Neill, düşünürün yakla-

şımında basın özgürlüğü ve bireysel ifade özgürlüğü arasında kendiliğinden bir koşutluk olmadığını, başka bir deyişle basın özgürlüğünün koşulsuz olarak ifade özgürlüğünü doğurmadığını hatırlattı. Muhammed karikatürleri örneğini tartışan O'Neill, karikatürlerin gördüğü tepki sonrasında ifade özgürlüğü argümanına dayanarak özür dilemeyi reddeden basın kuruluşlarının yaklaşımını, özgürlük ve sorumluluk ilişkisi açısından değerlendirdi. Bireysel ve kurumsal özgürlük arasında bir ayrıma giden O'Neill, basının kurumsal özgürlüğünün, bireysel ifade özgürlüğü sorununun ötesinde bir kamu etiği perspektifini zorunlu kıldığını vurguladı.

Birinci paneldeki ilk konuşmacı, Georgina Born'du (*Cambridge Üniversitesi*). Born, "Normatif, Kurumsal ve Uygulamalı Etik: Antropolojik bir Medya Etiği İçin" başlıklı sunuşunda, söz konusu yaklaşımın olanaklarına ilişkin bir çerçeve çizdi. Antropolojik yaklaşımı, medyanın *ethosunu* tanımlayan ve bir hiyerarşik değer dizgesi oluşturan varsayımların sorgulanması olarak açıklayan Born, böylesi bir anlayışın pratik ve normatif boyutlar arasında bir tercih yerine, ikisi arasındaki dolayımın temelini oluşturabileceğini söyledi. Özellikle kurumsal etiğin, medya endüstrisinin koşulları içinde aşırı profesyonel bir görünüme bürünmesi nedeniyle, antropolojik süreçlere dayanarak mevcut uygulamaların sorgulamasını öne alan bir yaklaşımı savundu. Ancak Born, zaman sınırlılığı ve sunuşunun kavramsal yükü nedeniyle, başlıkta sözünü ettiği farklı yaklaşımlar arasındaki ayrıma ve antropolojik yaklaşımın bunlar arasında nasıl işlerlik kazanacağına ilişkin

net ve açık bir değerlendirme yapamadı.

İkinci konuşmacı olan Sabina Lovibond (*Oxford Üniversitesi*), "Medya ve Felsefede Etik Yaşam" başlıklı sunuşunda, doğrudan referansta bulunmamakla birlikte Alan Badiou'nun (2006 [2002]) "etik ideoloji" olarak tanımladığı, neo-liberal düzenle işbirliğine giren bir etik kavrayışının medyadaki görünümüne odaklanmıştı. Çevre kirliliği, tüketim ve şehir yaşamı gibi alanlara yönelik haberlerden örnekler veren Lovibond bir yanda, modern bireyin etik sorumluluğunu vurgulayan, diğer yanda ise devletin kamusal rolü ve piyasa mekanizması üzerine söz üretmeyen bir söylemin medyadaki yaygınlığını eleştirirdi. Lovibond'un sunumunda eksik kalan yan, medya etiği olarak tanımlanan pratiklerin, tartıştığı "etik ideoloji"yle nasıl bir ilişkisi olduğuna ilişkin bir değerlendirme yapmamasıydı.

Bu panelde son olarak aynı zamanda etkinliğin düzenleyicisi olan Nick Couldry (*Goldsmiths Koleji*), "İletişimsel Erdem ve Küresel Medya Etiğinin İnşası" başlıklı bir bildiri sundu. Amacını, küresel medya etiğine ilişkin ortak bir çerçeve aramak olarak tanımlayan Couldry, böyle bir anlayışın medya süreçlerinin değişen dinamiği ve küreselleşen enformasyon akışı karşısında giderek önemli hale geldiğini savundu. Couldry'ye göre, küresel medya etiği, medya profesyonellerine yönelik teknik meselelerin ötesine geçerek, medya pratiğine içkin temel nosyonları kapsamalıydı. Etiği, evrensel-normatif bir uyuşum ve geleneksellik-sonrası bir cemaat nosyonu etrafında yeniden düşünen yaklaşımla-

ra vurgu yapan Couldry, erdem etiği (gazetecinin ne tür bir insan olması gerektiği) ile doğruluk, samimiyet ve konukseverlik gibi evrensel değerlerin bir arada olduğu bir “iletişimsel erdem” tanımına dayandı. Couldry, iletişimsel erdem kavramının hem hakikate duyulan ihtiyaç nedeniyle genel bir insanlık durumuna, hem de bir “insan pratiği” olarak medyanın özgül amaçlarına göndermede bulunabileceğini savundu. Ancak, konukseverlik ve ötekine saygı gibi değerlerin tek başına yeterli olamayacağını vurgulayan Couldry, izleyicilerin özgür ifade ve tartışma olanaklarını desteklemeyi temel bir ilke olarak koydu. Konuşma sonrasında Onora O'Neill'in getirdiği bir eleştiri oldukça önemliydi. Medyanın şeffaflığı ve hesap verebilirlik ilkeleri olmadan yalnızca ahlaki değerlere vurgununun yetersiz kalacağını söyleyen O'Neill, ayrıca konukseverliğin de bir tür sınır çizme pratiği olarak kendi dışımızda kalana “konukseverlik gösterme” anlamına geldiğini, bu nedenle küresel düzeye erişmeden yine ulusal bir tasavvurda “politika”yı ve “fark”ı dışarıda bırakacağını söyledi.

Etkinliğin ikinci paneli, medya etiği, görsellik ve temsil sorunlarına odaklanan üç sunuşa ayrılmıştı. Daniel Dayan (*Sosyal Bilim Çalışmaları Yüksek Okulu*), “Medya Etiği ve Görünürlüğün Statüsü” başlığı altında, görsel imgelerin etik değerlendirmesinde etkileşimci bir perspektifin gerekliliğini ve izleyicinin görsel olanla ilişkilendirme biçimine odaklanmayı önerdi. Ardından, Roy Brand (*New York State Üniversitesi*) ve Amit Pinchevski (*Kudüs Üniversitesi*), “ÇifteYüz: Temsilin Etik

Sicili” başlıklı ilginç sunuşlarında, etik-dışı bir kayıt ve Öteki'nin temsili olarak insan yüzünün medyada nasıl kullanıldığını çeşitli örneklerle analiz ettiler. Konferansın diğer düzenleyicisi Mirca Madianou ise (*Cambridge Üniversitesi*) “Medya Dolayısıyla Çokkültürlülüğün Normatif Çerçevesine Doğru” başlıklı konuşmasında son yıllarda öne çıkan “özen etiği”ni medya etiği kapsamına oturtmaya çalışarak, izleyicilerin duygularını ve saygıyı gözeten bir anlayışın, tanıma politikaları ve şiddetin sunumu gibi meselelerdeki önemine dikkat çekti.

Konferansın birinci günündeki son panelde, Phil Parvin (*Cambridge Üniversitesi*) “Medya, İngiliz Vatandaşlarının Siyasal İlgisizliğini Tersine Çevirebilir mi?” başlıklı sunuşunda yaptığı ampirik araştırmaya dayanarak kitle partilerine üyelik ve oy verme süreçlerindeki gerileme eğilimine karşın, ABD, Kanada ve İngiltere'de siyasal aktivist katılımında bir artış olduğunu tespit etti. Medya etiğiyle bağlantısını kurmak zor olmakla ve aşırı iyimser bir ton taşımakla birlikte Parvin'in ağ günlükleri ve *online* şebekelerdeki siyasal anganjman biçimleri üzerine verdiği örnekler dikkat çekiciydi. Yine bu oturumda, *BBC*'den David Edmonds “Mandela'nın Cenazesinde Ağlamak” başlığı altında haber söylemi ve gazetecilik değerleri üzerine bir sunum yaptı. Haberi yansız, nesnel, doğru ve dengeli bir bilgi formu olarak sınıflama çabasının, aslında haberin anlatsal yapısıyla nasıl kırıldığını örnekleyen Edmonds, haber değerlerini ironikleştirmenin yeni bir haber dili için imkânlar sunabileceğini söyledi.

Etkinliğin ikinci gününde, ilk olarak Nafsika Athanassoulis (*Keele Üniversitesi*) gerçeklik televizyonu ve izleyici ilişkisi üzerine konuştu ve mahremiyet bağlamında tartışılan programlara bir de izleyici açısından bakmak gerektiğini söyledi. Athanassoulis, gerçeklik televizyonu örneklerinin, izleyicinin de bir parçası olduğu moral yargılar, kararlar ve iktidar ilişkileriyle yüklü bir içeriği olduğunu hatırlatarak, izleyicinin katılımcıların deneyimleriyle ilişkilene biçimlerini ve bu programların eğlence türü olarak alınma tarzlarını incelenmesi gereken bir etik eksen olarak ayırt etti. İkinci olarak, Lilie Chouliaraki (*Londra Ekonomi Okulu*) “Acıyı Damgalamak: Bireysel Erdem ve Yararlı Etik” başlığı altında acı çekme deneyiminin medyadaki temsili ve hümanitaryanizmin bir kamusal iletişim stratejisi olarak kullanılması üzerine bir analiz sundu. Dünya Gıda Programı'nın Afrika'daki açlık sorununu, bir diyet reçetesi anlatısı içinde sunan *No Food Diet* (Gıdasız Diyet)² ve *Dünya Af Örgütü*'nün imza kampanyalarına destek için hazırladığı, gelişkin görsel efektlerin ve çekim tekniklerinin kullanıldığı *Bullet* (Mermi)³ adlı kampanya filmlerini örneklendiren Chouliaraki, insani yardım kuruluşlarının ve NGO'ların güncel pazarlama ve medya stratejilerini kullanan profesyonel kuruluşlara dönüşmesini ve bu bağlamda “insani yardım” söyleminin tüketim kültürünün baskısı altında metalaşmasını sorunsallaştırdı. Örneğin, *Dünya Af Örgütü*'nün online imza kampanyası stratejisi, idam cezası karşısındaki bireysel sorumluluğu, “yalnızca bir tık ötede” duran, anlık bir harekete ve bu yol-

la vicdani bir rahatlama indirgiyordu. Chouliaraki'nin sunuşu, yalnızca hümanitaryanizmin değil, genel olarak siyasetin ve etiğin, neoliberal depolitizasyon süreci ve piyasa söylemiyle nasıl etkileşime girdiği üzerine düşünmeye sevketmesi nedeniyle de değerliydi. Bu oturumda son olarak, *Brunel Üniversitesi*'nden Peter Lunt, kamu hizmeti yayıncılığının etik sorumluluğu üzerine yaptığı sunumda, bu kurumların kamusal nosyonu etrafında örgütlenmesinin ve özellikle izleyici katılımının sınırlarının genişletilmesi konusundaki rollerinin yeniden hatırlanması gerektiğine vurgu yaptı.

Etkinliğin son panelinde, Barbie Zelizer (*Pennsylvania Üniversitesi*) haber fotoğraflarının medya etiği kapsamında yeterince ele alınmadığının, ancak haber söyleminin ana unsurlarından biri olarak daha dikkatli incelenmesi gerektiğinin altını çizdi. Ardından, Joanna Zylinka (*Goldsmiths Koleji*) Foucault'nun kendini gerçekleştirme etiği bağlamında ağ günlüklerine ilişkin bir değerlendirmeyi yaptı. Son olarak Don Slater (*Londra Ekonomi Okulu*) gelişme çalışmalarındaki güncel tartışmaların izini sürerek, ulusötesi toplumsal projelerde internet kullanımının olanaklarını tartıştı. Ancak Slater, gelişmiş ve azgelişmiş bölgeler arasındaki sayısal uçurumun önemli bir engel olduğunu belirtmekle birlikte, bu eşitsizliğin nedenleri ve çözüm yolları üzerinde durmadı.

Konferansın kapanış konuşmasını, iletişim felsefesi ve düşünce tarihi konusundaki çalışmalarıyla tanınan John Durham Peters (*Iowa Üniversitesi*) yaptı. Peters, sunuş-

lardaki tartışmalardan yola çıkarak önemli gördüğü noktaların altını çizdi. Güncel etik tartışmalarında düşünümelliğin yerini almaya başlayan özgeleşim nosyonunu tehlikeli bulduğunu, bu nosyonun bir yandan yapısal unsurları göz ardı ederken, diğer yandan öznel iradenin naif bir yorumuna dayandığını öne süren Peters'in sözleri, hem gazeteci özerkliğini medyanın yapısal koşullarından bağımsız ele alan, hem de toplumsal-kültürel bağlamı sorunsallaştırmadan izleyici sorumluluğu ve medya okuryazarlığı gibi kavramları yerleştirmeye çalışan yaklaşımların eleştirisi açısından önemliydi. Peters ayrıca hâlâ nesnellik, ifade ve basın özgürlüğü gibi nosyonların arkaik tanımlarına bağımlı kalarak tartıştığımızı, bunların güncellenmesine şiddetle ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

İki gün süren konferansın, medya ve etik arasındaki etkileşimin çoğulluğunu gösteren farklı türde tartışmalara olanak tanımakla birlikte, medya etiği olarak tanımlanan alanın tarihsel niteliğine, medyanın ticari konumu ve örgütlenmesiyle ilişkisine ve güncel uygulamaların eleştirisine fazlaca yer veremediği söylenebilir. Son olarak, bu etkinliğin bir dizi konferansın ilk ayağı olduğunu, 27-28 Haziran 2008 tarihleri arasında Paris'te, Goldsmiths Koleji, New York Üniversitesi, Paris Amerikan Üniversitesi'nin işbirliğiyle ikincisinin düzenlendiğini ve Uluslararası İletişim Derneği'nin (*International Communication Association*) Mayıs 2009'da Chicago'daki yıllık toplantısı kapsamında bir konferans planlandığını belirtelim. Bu konuda bilgi için Nick Couldry'yle (n.couldry@gold.ac.uk) iletişime geçilebilir.

Kaynakça

- Badiou, Alan (2006). *Etik: Kötülük Kavrayışı Üzerine Bir Deneme*. Çev., Tuncay Birkan. İstanbul: Metis.
- Couldry, Nick (2006). *Listening Beyond the Echoes: Media, Ethics & Agency in an Uncertain World*. Boulder, CO: Paradigm Publishers.
- Eksterowicz, Anthony ve Rider Roberts (der.) (2000). *Public Journalism & Public Knowledge*. Lanham, MD: Rowman&Littlefield.
- Glasser, Theodore L. (der.) (1999). *The Idea of Public Journalism*. New York, London: Guilford.
- Glasser, Theodore L. ve James S. Ettema (2008). "Ethics and Eloquence in Journalism." *Journalism Studies* 9(4): 512-534.
- Hackett, Robert A. ve William K. Carroll (2006). *Remaking Media: The Struggle to Democratize Public Communication*. New York: Routledge.
- Hackett, Robert A. ve Yuezhi Zhao (1998). *Sustaining Democracy: Journalism and the Politics of Objectivity*. Toronto: Garamond.
- Splichal, Slavko (2002). *Principles of Publicity and Press Freedom*. Oxford: Rowman&Littlefield.
- Verhulst, Stefaan G. (2002). "About Scarcities and Intermediaries: The Regulatory Paradigm Shift of Digital Content Reviewed." *The Handbook of New Media*. Leah A. Lievrouw ve Sonia Livingstone (der.) içinde. London: Sage. 433-447.
- Ward, Stephen J. A. (2004). *The Invention of Journalism Ethics: The Path to Objectivity and Beyond*. Montreal, Kingston: McGill-Queen's University Press.

Notlar

1

Bu değerlendirme yazısı, *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*'nun desteğiyle *Westminster Üniversitesi*'nde yürütülen araştırma sürecinde kaleme alınmıştır.

2

<http://www.youtube.com/watch?v=Cffmo1Hmwk>. Erişim tarihi: 11.07.2008.

3

http://www.youtube.com/watch?v=Gw_a4iutD1Q&feature=related. Erişim tarihi: 11.07.2008.